

LAUSUNTO

Helsinki 24.02.2020

Eduskunnan lakivaliokunta

Viite: HE 2/2020 vp / Asiantuntijapyyntö

Asia: Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi oikeusministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 220 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: Lakimies Patrik Metsätähti, patrik.metsatahti@soste.fi, 040-9383454

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n lausunto

Esityksessä esitetään muutoksia yhdistyslain jäsenluetteloa koskevaan 11 §:ään. Ehdotetun uuden pykälän mukaan:

Yhdistyksen jäsenistä on pidettävä luetteloa. Luetteloon on merkittävä kunkin jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka.

Yhdistyksen jäsenelle on pyydettyessä varattava tilaisuus tutustua 1 momentissa mainittuihin tietoihin. Jos yhdistys kerää muita kuin 1 momentissa mainittuja tietoja, ne voidaan luovuttaa yhdistyksen jäsenelle vain erityisestä syystä. Jäsenluettelossa olevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasäädös) ja tietosuojalainsäädännössä (1050/2018) säädetään.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun luettelon sisältämien henkilötietojen rekisterinpitäjä on yhdistys. Rekisterinpitäjälle kuuluvista tehtävien hoitamisesta vastaa rekisteröidyn yhdistyksen hallitus tai, jos yhdistys on rekisteröimätön, yhdistyksen tai sen hallituksen puheenjohtaja tai muu sen asioita hoitava.

Vaikka ehdotettu pykälä ja sen perustelut sisältävät viittaukset henkilötietojen käsittelyä koskevaan yleissääntelyyn, saattaa etenkin sen 2. momentin muotoilu aiheuttaa tarpeettomia tulkintaongelmia. Nyt momentin sanamuodosta on tulkittavissa, että yhdistyksen jäsenellä ei ole oikeutta saada edes itseään koskevia muita kuin 1. momentissa mainittuja tietoja muuten kuin erityisestä syystä. Läpinäkyvyyden periaate ja yksilön oikeus saada tietoa itseään koskevista rekisterimerkinnöistä ovat keskeisiä tietosuojaperiaatteita, joita ei pykälän perustelujen mukaan ole tarkoitettu rajoitettavan ehdotetussa yhdistyslain sääntelyssä.

2. momentissa käytetty ”erityisen syyn” käsite myös vaatii mielestämme täsmällisemmän määrittelyn. Nyt edes pykälän perusteluissa ei ole otettu kantaa siihen, mitä käytännössä voisivat olla erityiset syyt saada jäsenluetteloon mahdollisesti kerätyt muut kuin 1. momentissa mainitut tiedot. Henkilötietojen käsittelyä koskevan minimointiperiaatteen nojalla henkilötietojen käsittelyn tulee rajoittua siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään. Tämän periaatteen huomioiden pitäisimme perusteltuna sitä, että yhdistyksen jäsenen oikeus saada jäsenluettelosta tietoa yhdistyksen muista jäsenistä rajoittuisi pykälän 1. momentin mukaisiin tietoihin.